

تخلف 80 درصدی در اجرای بودجه 95 دولت از کدام شفافیت سخن می‌گوید؟!

حتما شما هم در ایام اخیر، بیش از گذشته کلمه شفافیت را از زبان رئیس‌جمهور و مقامات دولتی شنیده‌اید.

حتما شما هم در ایام اخیر، بیش از گذشته کلمه شفافیت را از زبان رئیس‌جمهور و مقامات دولتی شنیده‌اید.

رئیس‌جمهور بارها اعلام کرده که باید شفافیت سرلوحه امور باشد و مشکل دولت قبل همین عدم شفافیت و تصمیم‌گیری در پستو و جدا بودن از نخبگان و... بود.

دو سال قبل بود که دکتر نوبخت در کشاکش اختلاف بر سر قیمت نفت در لایحه بودجه جمله عجیبی گفت که مبانی علم بودجه‌نویسی را جابه‌جا کرد.

آن سال بحث بر سر این بود که نفت در سال آینده 60 دلار خواهد بود یا 30 دلار؟! تفاوت سی دلاری دو تخمین باعث اختلافات زیادی شده بود اما نظریه دکتر نوبخت کار را تمام کرد. وی گفت ما بودجه را با رقم مورد نظر دولت می‌نویسیم ولی اگر نفت ارزان شد، متناسب با آن خرج می‌کنیم!

این یعنی تیر خلاص به عقلانیت و برنامه‌ریزی برای آینده!

آن نوع بودجه نویسی اندک اندک آثار خود را نشان می‌دهد و وضع امروز، حاصل آن کار است.

دولت اما کماکان خود را میرا از هر بی‌برنامگی و بی‌نظمی می‌داند.

اما هفته قبل رئیس دیوان محاسبات در مجلس شورای اسلامی در ماجرای گزارش تفریغ بودجه سال 95 سخنان مهمی گفت که همه ادعاهای دولتی‌ها را زیر سؤال برد.

در ابتدا به یاد بیاوریم که عادل آذر، رئیس‌کنونی دیوان محاسبات، از یاران همسو با دولت است و پیش از این سمت، عهده‌دار ریاست مرکز آمار ایران بود. ذکر این نکته از این جهت ضروری است که تصور نکنید مثلا یک نفر از مخالفین سرسخت دولت رئیس دیوان محاسبات شده و این گزارش حاصل کار اوست.

آن روز رئیس دیوان محاسبات گفت: «تنها 20 درصد احکام بودجه 95 اجرایی شده است» معنای این حرف روشن است، یعنی دولت در سال 95 هر بلایی که دلش خواسته به سر بودجه کشور آورده است، هر جور که دلش خواسته قانون را دور زده و زیر و رو کرده اما در همه آن مدت، شعار شفافیت از دهانش نیفتاده!

انتظار از دولت برای شفاف‌سازی مصارف بودجه، انتظار بیهوده و بی‌فایده‌ای است. اما دیوان محاسبات بخشی از این انتظار را برآورده کرده است.

براساس گزارش تفریغ بودجه 95، منابع تحقق یافته شرکت‌های دولتی 652 هزار میلیارد تومان بوده که 75 درصد آن برابر 490 هزار میلیارد تومان صرف هزینه‌های جاری شده و تنها 160 هزار میلیارد تومان در بخش سرمایه‌ای به مصرف رسیده است.

در قانون بودجه 95 (همان سند کاغذی مصوب مجلس) تعداد 9 شرکت دولتی تحت عنوان «شرکت زیان‌ده» درج شده بود و برای جبران زیان این 9 شرکت 1500 میلیارد تومان پرداخت شده است.

این درحالی است که در پایان سال گذشته 153 شرکت علاوه بر 9 شرکت مذکور زیان‌ده شده‌اند. بر این مبنا 215 میلیارد تومان از بودجه عمومی برای جبران زیان‌دهی آنها لحاظ شده است. به نظر تان دولت حاضر است درباره چرایی زیان‌دهی این 153 شرکت، شفاف‌سازی کند؟! اما گزارش تفریغ بودجه 95 اخبار مهم دیگری هم دارد. این گزارش نشان‌دهنده تخلف 16 هزار میلیارد تومانی وزارت نفت و 370 میلیارد تومانی شرکت پالایش و پخش، تخطی 80 درصدی دولت در اجرای احکام، کسری تراز عملیاتی 63 هزار میلیارد تومانی و پرداخت 1500 میلیارد تومان زیان شرکت‌های دولتی است.

بنابر گزارش دیوان محاسبات، تنها 7 درصد از منابع یارانه‌ای وصول شده (از محل اصلاح قیمت حامل‌های انرژی) به تولید و سلامت اختصاص یافته است.

رفتار توأم با شگفتی دولت در عدم اجرای 80 درصد احکام قانون بودجه، و صرف 75 درصد بودجه شرکت‌ها و دستگاه‌های دولتی در هزینه‌های جاری (در مقابل هزینه 25 درصدی برای سرمایه‌گذاری) و عدم واریز 14 هزار میلیارد تومان از درآمدهای نفتی به خزانه، این پرسش را پیش می‌کشد که اساساً قانون بودجه با چند ماه وقت از نمایندگان، برای چه تدوین می‌شود؟ برای اجرا نشدن؟ و با این وجود چرا رئیس‌جمهور مدام شعار شفافیت می‌دهد؟

بنابر گزارش دیوان محاسبات، تنها 7 درصد از منابع یارانه‌ای وصول شده (از محل اصلاح قیمت

حامل&های انرژی) به تولید و سلامت اختصاص یافته است.

رفتار توأم با شگفتی دولت در عدم اجرای 80 درصد احکام قانون بودجه، و صرف 75 درصد بودجه شرکت&ها و دستگاه&های دولتی در هزینه&های جاری (در مقابل هزینه 25 درصدی برای سرمایه&گذاری) و عدم واریز 14 هزار میلیارد تومان از درآمدهای نفتی به خزانه، این پرسش محوری را به وجود می&آورد که چرا لایحه بودجه&ای که دولت و مجلس ماه&ها صرف بررسی و تصویب آن می&کنند در نهایت 80 درصد آن اجرایی نمی&شود!؟

اگر این لایحه هر جور که وزیر و رئیس&جمهور اراده می&کنند اجرا می&شود، چه نیازی به این همه حاشیه و رفت و آمد و هیاهوست!؟

دولت اصرار دارد بودجه&ای که به مجلس می&دهد، دست نخورده تصویب شود، بعد هم آن را هر جور که میل دارد اجرا کند، خوب فایده این بودجه میلی& است، چرا وقت نمایندگان به آن صرف شود!؟ اکنون که بنا بر داشتن بودجه میلی& است، چرا وقت نمایندگان به آن صرف شود!؟

در برابر بودجه میلی& و اجرای میلی آن، نقش دستگاه&های نظارتی نظیر دیوان محاسبات یا سازمان بازرسی کل کشور چیست!؟

همین&که یک گزارشی تولید و قرائت شد، مسئله تمام است!؟ آیا دستگاه قضایی و دادستان دیوان محاسبات نباید نسبت به این موضوع ورود کرده و متخلفین را مجازات نمایند!؟

یکی از مهم&ترین وظایف قانونی دیوان محاسبات پس از قرائت گزارش تفریغ، ارسال پرونده تخلفات به مجموعه&های مربوطه و پیگیری آن است.

همچنین سازمان بازرسی کل کشور به&عنوان بازوی نظارتی قوه قضائیه بر حسن اجرای قانون در این مرحله نقش مهم و حیاتی دارد و نباید با خوانده شدن گزارش تفریغ، موضوع را به فراموشی بسپارد.

خوب است سخنگوی مهم&تر دولت درباره اظهار نظر عجیب و خلاف قانون&اش که گفته بود: &دیوان محاسبات تشویش اذهان کرده است&، توضیح بدهد و بگوید چطور ممکن است یک دستگاه رسمی حاکمیت، با اجرای وظیفه قانونی خود، مرتکب تشویش اذهان عمومی می&شود!؟ آیا دولت معتقد است دیوان آمار و ارقام نادرستی در اختیار داشته است!؟ اگر این فرض محال را بپذیریم، با چه ملاک و مبنایی باید به دیگر گزارش&های این دستگاه و نیز گزارش&های مرکز آمار در زمان آقای عادل آذر اطمینان کنیم!؟

البته محمد باقر نوبخت که ظاهراً واکنش قبلی را ناکافی دانسته بود، دیروز بازم در جمع خبرنگاران به گزارش دیوان محاسبات واکنش نشان داد و در سخنی عجیب&تر گفت: &انتظار می&رفت گزارش تفریغ بودجه&ای که ارائه شده، بر مبنای گزارش قوه مجریه باشد!& اما دیوان خود اقدام به تهیه گزارش کرده حداقل کار این بود که دولت را از گزارش مطلع کرده تا راجع به شبهات و ابهامات پاسخ دهد تا تشویش اذهان عمومی مورد سوء&استفاده& رسانه&های خارجی قرار نگیرد!&؛

وی سپس با ادبیاتی خاص که بیشتر شبیه ادبیات آکتورهای فیلمفارسی بود، افزود: &چیزی که شبیه&برانگیز است را چرا منتشر می&کنید و &حرفی می&پرانید&، ذهن&ها را باید یکی یکی روشن کنیم و گزارش دهیم.&؛

البته به نظر می&رسد دولت معتقد است، دیوان محاسبات نباید اساساً این حرف&ها را بیان می&کرد، آن هم در جلسه علنی مجلس! یعنی این حرف&ها درست است، ما هم دم از شفافیت می&زنیم، اما برای دیگران، چرا با بیان علنی حقایق، باعث تشویش اذهان عمومی شده&اید!؟